

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

2. Aliæ rationes ponuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

defectuoso honor, & gloria tanti artificis, aliquomodo minuatur, extenuetur, & deflorescat in discrimineque, & periculo versetur; ex quo inter omnes Hispanos vagatur tritum illud axioma vulgate; *el hombre de opinion y fama ha de temblar de hazer obra por minima que sea, conque desfaesca de el buen nombre y se desdore en la opinion, que ha adquirido*, quod ut maxime rationi consonum inter prudentes viros maxime commendatur, ratione cuius tenuunt brevi tempore quidquam operari, unde quando ipsis aliquod opus commendatur, multum temporis intervallum exigunt ne opus aliquomodo imperfectum evadat, quo suo honori, & famæ consulunt; atqui Deus est summus & perfectissimus artifex, omniaque propter suam gloriam operatur: ergo in omnibus etiam minutissimis operibus effectibusque suæ perfectionis excellentiam debet ostendere; sed relatio creata quatenus creatura est opus Dei: ergo in sua ratione formalis debet continere perfectionem sibi, tantoque ipsius artificis debitam.

SVBSECTIO II.

Alia rationes ponuntur.

¹⁴ Omnis entitas creata convenit cum Deo in ratione entis realis, & relatio convenit in ratione entis realis respectivi, & talis convenientia, ut late in metaphysica probatum manet, est univoca; atqui in nullo potest Deus univocè convenire cum aliquo, quin sit bonum, & perfectum illud, in quo convenit, quia talis convenientia est secundum prædicata, quæ formaliter reperiuntur in Deo; sed quidquid formaliter reperitur in Deo, dicit perfectionem, quia Deus undequeque, & adæquate est perfectus; atqui Deus convenit univocè cum relationibus creatis in ratione entis realis respectivi: ergo ratio entis realis respectiva est ratio secundum se perfecta; sed in relatione quatenus relatio est, datur formaliter ratio entis realis respectivi: ergo in relatione datur perfectio formaliter. Virgetur, ideo dicimus, in homine dari perfectionem sibi debitam, quia in homine datur formalitas entis realis substantialis, cuius similis univocè formaliter datur in Deo; nam si quidquid est in Deo formaliter est perfectio, ex eo quod Deus adæquate, & totaliter sit perfectus, evidenter sequitur, quidquid reperitur realiter in homine univocè simpliciter, & absolute, simile, & conveniens cum eo prædicato, quod formaliter reperitur in Deo, esse perfectionem; sed in relatione datur ratio entis realis respectivi formaliter, quæ univocè, simpliciter, & absolute convenit cum prædicatis formaliter repertis in Deo: ergo talis ratio est perfecta in relatione; ratione cuius dixit D. Thomas 1. p. q. 5. art. 1. omne ens in quantum est actu esse perfectum, quia actualitas dicit perfectionem respectu potentialitatis, unde comparata relatio realis intrinseca cum denominatione extrinseca, maxima perfectio est; quare si comparemus maternitatem formalem B. Virginis cum esse dextro, vel cum esse viso in pariete, perfectior, & excellentior est talis maternitas, quod etiam cæci fatebuntur sine dubio, imo perfectior est maternitas formalis B. Virginis, quam albedo, nigredo, & aliæ entitates huiusmodi, imo quam multæ qualitates spirituales, ut v. g. ubi quod habet anima separata in hoc, vel illo loco; quis enim poterit in

dubium revocare, an esse matrem formaliter Dei in Virgine, sit perfectio maxima.

Atqui maternitas formalis est relatio formaliter secundum ultimum relationis: ergo relatio creata secundum ultimum illius dicit perfectionem.

Dices, talem maternitatem secundum quod maternitas est, non dicere perfectionem in se, sed in generatione, ex vi cuius resultat.

Sed contra, quia quando aliquis est effectus naturaliter, & necessario resultans, aut dimanans ab aliqua causa perfecta secundum omnem rationem sibi debitam participat perfectionem à causa; sed relatio maternitatis Virginis resultat, aut dimanat, ut ita dicam, naturaliter, & necessario omnino ex vi generationis Virginis in Christum secundum omnem integritatem, & complementum tam essentielle, quam existentielle debitum relationi: ergo participat à generatione perfectionem sibi debitam; sicut quia lux est causa necessaria alterius lucis, & est in se perfecta altera lux, quæ dimanat ab ipsa naturaliter, & necessario participat perfectionem sibi debitam ab illa; sed generatio B. Virginis respectu Christi est generatio perfecta, & est causa necessaria, & naturalis diminutionis, & resultantia relationis maternitatis: ergo insinuat perfectionem in talem relationem, ne proinde talis relatio est perfecta in suo genere relativo.

Ideo generatio est perfecta, quia in se habet omnem sibi debitam integritatem, quare licet sit relatio essentialiter, quia tamen nihil ei deficit in ratione relationis transcendentalis, & generationis suo ordine est perfecta, licet non sit tam perfecta, sicut terminus, ad quem generandum ordinatur, quia perfectio non consistit in indivisibili sed relatio prædicamentalis maternitatis ita est integra, & completa in ratione relationis, ut nihil ex integritate, & complemento sibi debito deficiat: ergo talis relatio est perfecta, licet non sit æque perfecta, ac generatio cuius effectus, vel quasi effectus est.

Præterea, quia in generatione datur duplex conceptus, alius relationis, alius relationis transcendentalis; sed generatio Virginis respectu Christi non habet suam maiorem perfectionem propter rationem illam transcendentalem, quia etiam generatio equi est relatio transcendentalis, & nihilominus non habet tantam perfectionem, ac generatio Christi: ergo summa perfectio, quæ datur in generatione Christi non est, quia est transcendentalis, sed quia essentialiter respicit Christum, qui Deus est simul tanquam terminum suæ tendentiæ, sed etiam maternitas formalis respicit essentialiter Christum Deum, non transcendentaliter sed prædicamentaliter: ergo à tali tendentiā in Deum habebit aliquam perfectionem sibi proportionatam, licet non sit æqualis in perfectione generationis.

Declaro amplius hoc: quia ipso lumine naturali videtur ostendi manifeste ab specificativo rebus fundi perfectionem in specificatum; unde quo perfectius fuerit specificativum, perfectius erit specificatum, & ideo scientia, quæ tendit in Deum formaliter est perfectior scientia, quæ tendit in creaturam formaliter, & unio hypostatice humanitatis Christi perfectior est unione hypostatice humanitatis terminatur ad Deum, & hæc terminatur ad creaturam: sed relatio maternitatis in Virgine terminatur

terminatur essentialiter, (etiam si vt prædicamentalis relatio terminetur) ad perfectissimum terminum formalem, scilicet Christum Deum: ergo à tali specificativo refunditur in talem maternitatem formalem maior perfectio, quam datur in maternitate Ioannis: ergo talis maternitas ex vi suæ tendentiæ essentialis, & formalis, & non solum ex parte generationis habet formaliter perfectionem; patet hæc consequentia: quia quidquid convenit superiori, convenit inferiori; sed specificato vt sic convenit habere formaliter perfectionem ab specificativo formali; sed relatio prædicamentalis maternitatis in Christum Deum est specificatum essentialiter à perfectio specificativo, ac proinde est inferior respectu specificati vt sic à perfectio specificativo: ergo sicut specificativum vt sic à perfectio specificativo accipit formaliter perfectionem, ita similiter maternitas formalis, quia est tale specificatum à perfectio specificativo habebit perfectionem formalem ac certam à tali specificativo.

19 Declaratur amplius: quia quando respondent adversarij maternitatem formalem Virginis esse perfectiorem denominatione extrinseca visi in pariete, & denominatione dextri in lapide non ratione sui, sed ratione generationis, vel negant omnino, aut extrinsece aut intrinsece habere talem relationem maternitatis aliquam perfectionem, saltem derivatam à generatione, vel licet concedant illam in generatione maternitatis, dicunt nullo modo habere à se, sed à generatione; si hoc secundum dicant, non est contra nos, quia nos non asserimus, relationem in sua perfectione esse omnino independentem ab alio, sed solum volumus vere, & proprie habere in se formaliter perfectionem, etiam cum dependentia à causa; sicut absolutum creatum habet perfectionem per vos, etiam si eam habeat acceptam à causa, quare talis solutio pro nobis erit, & à nobis stabit.

20 Si autem primum dicant, falsum videtur; tum ex communi modo loquendi sanctorum Patrum, & omnium Theologorum innitentium auctoritati Scripturæ sacræ, ipsi enim maximis encomijs, & laudibus extollunt maternitatem Virginis, quam toto tempore vite Virginis, Christi, &c. videbant in B. Virgine, ita vt docerent esse maximam perfectionem B. Virginis tali maternitate condecorari; quare vt hæc summa perfectio intacta, facta, & illibataque conservaretur, collecta, & convocato Concilio generali definivit Ecclesia sub nomine maternitatis expresso, B. Virginem esse vere, & proprie matrem Dei: ergo talis articulus de fide debet intelligi, vt sonat, & non aliter, ac in rigore, & proprietate sonat, præcipue quia est in favorem Virginis, & favores debeant ampliari, odia autem restringi, vt est communis Iuris peritorum axioma; sed maternitas formalis proprie, & rigore sumpta est relatio formalis; sicut paternitas in divinis est formaliter relatio: ergo maternitas quatenus relatio formaliter est perfectio in Virgine quam defendit, & laudat tota Ecclesia sancta; imo quando ipsum Concilium sub nomine maternitatis intelligeret generationem Virginis in Christum, nullus deberet excipere ab hac definitione, & à laudibus sanctorum Patrum, & Theologorum ipsam relationem formalem maternitatis, quandoquidem in rigore, & proprietate, quod sonat maternitas est potius relatio concipientis Christum, &c. quam generatio: nam eo modo se habet hoc nomen, mater, in sua signifi-

catione, ac nomen pater in suis, sed nomen, pater, vt de se patet ex supradictis significat potius relationem, quam generationem formalissimam: ergo etiam nomen mater, sub quo definitus est articulus, potius significat relationem maternitatis, quam generationem, & conceptionem præcedentem ad illam.

Sed etiam si non primario hoc nomen, mater significaret relationem maternitatis, nihilominus nullus potest dubitare, quod tale nomen comprehendat, & extendatur per suam significationem ad talem respectum, seu relationem maternitatis: ergo si encomia illa, & definitio Conciliorum, per quæ significatur maxima perfectio Virginis sunt in favorem illius, & privilegia amplissima Virginis; necessario dicendum est, extendi ad quæcumque rationem, & formalitatem comprehensam sub hoc nomine Matris, quia hoc non derogat perfectioni Virginis, nec minuit illam, sed potius augeat, quia per illa significatur, non solum conceptionem, partum, & generationem Virginis respectu Christi esse perfectionem formaliter in ea, sed etiam respectum & relationem prædicamentalem, quæ maternitas formalis dicitur esse perfectionem, ac proinde esse maximam perfectionem omnem formalitatem, quam habet Virgo in ordine ad Christum, vt filium seu genitum, in quo plus perfectionis conceditur Virgini, quam si ipsi concederetur perfectio sola generationis, siquidem conceditur illa, & alia distincta ab ipsa.

Item, quia generatio solo vno instanti fuit in Virgine, quia est actio instantanea, & conceptio, seu portatio in utero, & partus, licet multum temporis duraverint, nihilominus non duraverunt per totam vitam Virginis, & per vitam Christi, & tamen Ecclesia tota, & Sancti laudant, & dicunt, esse perfectionem maternitatem, quæ post conceptionem, & partum perseverabat in Virgine, ratione cuius toto ore proprie, & rigore dicebatur mater Christi; sed talis maternitas, quæ respiciebat Christum, vt filium erat relatio formalis prædicamentalis, quæ adhuc transacta generatione permanet in matre concipiente: ergo talis relatio formalis prædicamentalis maternitatis ratione sui habet maximam perfectionem, & ideo asserunt Doctores, perfectiorem esse relationem maternitatis in Virgine, quam relationem paternitatis Petri respectu Ioannis; sed omne comparativum supponit positivum: ergo maternitas, quæ comparata cum paternitate est in comparativo perfectionis, supponit in se positivum perfectionis ante illam comparisonem, ac proinde erit positive perfecta.

SVBSECTIO III.

Tertium argumentum principale ponitur.

23 Via omnis relatio est actus fundamenti, existitque in ipso fundamento ipsum formaliter constituendo in esse relati: sed actus quatenus actus est perfectio actuabilis per illum: ergo omnis relatio quatenus relatio est formaliter perfectio. Maior est certa, quia nihil aliud est actus, nisi formalitas, quæ per modum formæ advenit alicui, vt ipsum actu constituat in aliquo esse formali: ideo enim anima rationalis est actus materialis, quia est forma actuans materiam, & actu constituens